

ČESKÁ
BISKUPSKÁ
KONFERENCE

SEMINÁŘ

Jak na energetické úspory na památkách

Praha, 28.01.2026, Arcibiskupský palác

- **Historické stavby, včetně církevních, vyžadují taková řešení, která**
 - ✓ pomohou památky posunout do 21. století (např. s ohledem na uhlíkovou stopu), a zároveň,
 - ✓ zachovají svou kulturní, historickou a duchovní hodnotu.
- **Tzn. že hledáme taková řešení, která**
 - ✓ respektují památkovou ochranu, zároveň
 - ✓ šetří životní prostředí, zároveň
 - ✓ jsou ekonomicky životaschopná, zároveň
 - ✓ pomáhají plnit roli řádného hospodáře, zároveň
 - ✓ udržovat bezpečnost provozu ...

- Řada objektů vyžaduje **razantní či částečný zásah** - stavební, technologický, servisní.
- Řada objektů je na kritické hranici, **v havarijním stavu** – renovace včetně instalace obnovitelných zdrojů energie jsou jedinou cestou pro **životaschopnost**.
- Řada objektů slouží pro poskytování veřejných služeb – **historie je důležitá, hodnota je důležitá, ale i provoz**.
- Existují striktní pravidla pro renovace budov stran energetické účinnosti.
- Stojíme před **extrémní pestrostí typů budov**, které mají různé rozsahy ochrany: od kostelů či katedrál, přes fary, kulturní památky, školy, administrativní budovy, nemocnice, pivovary, kapličky, bytové domy ... desítky dalších.
- **Všechny mají rozdílný charakter, rozdílnou velikost, rozdílný stav, rozdílné okolí, rozdílné potřeby, rozdílné nároky na provoz.**

Limity, které máme ...

- Velký **rozsah** budov
- **Nízké** financování
- Malé či **žádné capacity** navíc
- **Nedostatečné** znalosti
- Neustále **se měnící prostředí** vč. technologické dynamiky
- **Chybějící** data, dokumenty a informace
- Strach z neznáma
- **Složité** rozhodovací a schvalovací procesy
- ...

A k tomu často nespolupracujeme...

Nemůžeme si do budoucna již dovolit nespolupracovat a nehledat společná řešení i kompromisy.

Ale jsme na dobré cestě... Jsme?

- **A i tak**

- ✓ spousta budov v církvi **se již renovovala**, či se renovuje,
- ✓ spousta budov **uspěla v dotačních výzvách** (mj. SFŽP),
- ✓ Realizují se **dílčí opatření** (třeba i nevelkého rozsahu),
- ✓ začínáme energetice a jejímu prolnutí do provozu **více rozumět**,
- ✓ chceme v rámci renovací a technologií více **propojovat profese** a hledat vhodná (adekvátní, chytrá, vybalancovaná) řešení,
- ✓ další projekty **připravujeme**,
- ✓ řešíme například přípravu **priorit pro období 28+** (5 klíčových priorit).

- Rozsah církevních objektů je však extrémní a tempo renovace a OZE je velmi pomalé ...

Možná by pomohlo, například ...

- Lépe poznat a vyhodnocovat **energeticko klimatické principy budov**.
- Se všemi stranami zapojenými do procesu společně hledat akceptovatelné přístupy, **odmítnout „one-size-fits-all“ (negenalizovat)**, naopak zaměřit se na stav konkrétních budov, lokalitu, unikátnost, a potřeby).
- **Klíčové je posuzovat relevantnost řešení**, s respektem k hodnotám, v kontextu plánu zásahů, lokalit apod.; nezačínat tím „nejde to“.
- Vzájemně **se více edukovat** = program pro zástupce území.
- Mít **návodné propagační materiály**; postupy, příklady (dobré i špatné praxe), návody.
- Rozvíjet podpůrný **komunikační nástroj** pro partnery v území (call linka/web ...).

PRINCIPY

- Participace a dialog
 - Potřebnost řešení (vč. úspor, ekonomiky) vč. popisu dopadů na budovu při nerealizaci opatření
 - Popis zájmů a příp. konfliktů (scoring)
 - Hodnota budovy (historická, duchovní, ekonomická, aj.)
 - Lokální specifikace (vs unifikace)
 - Integrovanost a proporcionalita
 - Adekvátnost a míra různých typů zásahů (vč. technologické či stavebně-materiálové části)
-
- Jeden z nástrojů může být **hodnocení dopadů renovací na památkově chráněných objektech** (Protected Monuments Renovation Impacts Assessment).
 - Tj. **předběžné hodnocení vhodnosti** plánovaných zásahů.

- **Prohloubit dialog mezi různými profesemi...**
- Říct si, že **máme vůli spolupracovat na projektech...** že rozumíme pokroku a chceme jej aplikovat v praxi; že také rozumíme lidským, duchovním a kulturně-historickým hodnotám.
- **A tím dát jasně najevo, že hledáme společnou řeč a řešení.**

Děkuji za pozornost

P. Roman Czudek
generální sekretář České biskupské konference